

Súd:	Najvyšší súd SR
Spisová značka:	5Cdo/96/2025
Identifikačné číslo spisu:	6119419266
Dátum vydania rozhodnutia:	28.05.2026
Meno a priezvisko:	JUDr. Jana Halušková
Funkcia:	sudca
ECLI:	ECLI:SK:NSSR:2026:6119419266.2

UZNESENIE

Najvyšší súd Slovenskej republiky v spore žalobkyne mBank SPÓLKA AKCYJNA, Váršava, Prosta 18, Poľská republika, identifikačné číslo: 001254524, podnikajúcej na území Slovenskej republiky prostredníctvom organizačnej zložky mBank S.A., pobočka zahraničnej banky, Bratislava, Pribinova 10, IČO: 36819638, zastúpenej advokátskou kanceláriou MCGA legal, s.r.o., Bratislava, Partizánska 2, IČO: 36715662, proti žalovanej O. P., narodenej XX. N. XXXX, H., Y. XXX/X, zastúpenej advokátskou kanceláriou WEBBER LEGAL, s.r.o., Prešov, Duchnovičovo námestie 1, IČO: 50 680 552, o zaplatenie 9.537,98 eura s príslušenstvom, vedenom na Okresnom súde Malacky pod sp. zn. 6Csp/5/2020, o dovolaní žalovanej proti uzneseniu Krajského súdu v Bratislave z 27. septembra 2023 sp. zn. 7CoCsp/25/2023 takto

rozhodol:

Uznesenie Krajského súdu v Bratislave z 27. septembra 2023 sp. zn. 7CoCsp/25/2023 z r u š u j e a v e c m u v r a c i a n a ďalšie konanie.

Uznesenie Okresného súdu Malacky zo 04. januára 2024 č. k. 6Csp/5/2020-313 a uznesenie Okresného súdu Malacky z 20. júna 2025 č. k. 6Csp/5/2020-355 z r u š u j e.

Odôvodnenie

1. Okresný súd Malacky (ďalej aj „súd prvej inštancie“ alebo „okresný súd“) rozsudkom zo 16. júna 2023 č. k. 6Csp/5/2020-192 rozhodol, že žalovaná je povinná zaplatiť žalobkyni sumu 8.806,39 eura spolu s úrokmi z omeškania špecifikovanými vo výroku I. rozsudku, to všetko do 3 dní od právoplatnosti tohto rozsudku (I. výrok), vo zvyšnej časti žalobu zamietol (II. výrok) a žalobkyni priznal voči žalovanej nárok na náhradu trov konania v rozsahu 41,36 % (III. výrok).

1.1. Z vykonaného dokazovania mal súd prvej inštancie preukázané, že medzi žalobkyňou ako veriteľom a žalovanou ako dlžníkom bola 16. apríla 2016 prostredníctvom elektronických prostriedkov uzavretá úverová zmluva, na základe ktorej žalobkyňa poskytla žalovanej úver vo výške 11.900 eur na dobu 84 mesiacov, pričom termín konečnej splatnosti úveru bol 20. apríl 2023. Žalovaná sa v zmluve zaviazala splácať istinu s úrokmi formou mesačných splátok vo výške 196,94 eura vždy k 20. dňu každého mesiaca. Celková čiastka, ktorú mal spotrebiteľ zaplatiť, bola podľa zmluvy 16.557,73 eura a

predstavovala súčet istiny úveru, úroku z úveru a poplatkov. Súd prvej inštancie skúmal, či zmluva o spotrebiteľskom úvere má všetky náležitosti v zmysle § 9 ods. 2 zákona č. 129/2010 Z. z. a dospel k záveru, že neobsahuje náležitosti podľa § 9 ods. 2 písm. k) a j) zákona č. 129/2010 Z. z. (v zmluve je uvedený nesprávny údaj o celkovej čiastke, ktorú má spotrebiteľ zaplatiť a absentuje v nej údaj o výške odplaty), a preto v zmysle § 11 ods. 1 písm. b) zákona č. 129/2010 Z. z. je potrebné úver považovať za bezúročný a bez poplatkov. Okresný súd ďalej zistil, že zo strany žalobkyne došlo k hrubému porušeniu povinnosti podľa § 7 ods. 1 zákona č. 129/2010 Z. z. (s odbornou starostlivosťou posúdiť schopnosť žalovanej splácať spotrebiteľský úver), čo malo v zmysle § 11 ods. 2 zákona č. 129/2010 Z. z. za následok jednak bezúročnosť a bezpoplatkovosť úveru a jednak stratu oprávnenia požadovať od žalovanej jednorazové splatenie spotrebiteľského úveru. Zosplatenie úveru žalobkyňou preto treba považovať za neplatný právny úkon (§ 39 Občianskeho zákonníka). Rovnako konštatoval, že neboli splnené podmienky pre zosplatenie úveru v zmysle § 53 ods. 9 Obchodného zákonníka (správne má byť Občianskeho zákonníka, pozn. dovolacieho súdu). Zohľadnil, že úver bol od počiatku bezúročný a bez poplatkov, pričom pri dohodnutom počte 84 mesačných splátok v období od 20. mája 2016 do 20. apríla 2023 mala žalovaná povinnosť poukazovať žalobkyni z poskytnutého úveru 11.900 eur iba alikvotnú časť pripadajúcu na jednu splátku istiny, t. j. $11.900 : 84 = 141,67$ eura mesačne a posledná splátka bola 141,39 eura. K 20. januáru 2017, kedy bol žalobkyňou vyhotovený list Posledná výzva k uhradeniu dlžnej čiastky/vyhlásenie okamžitej splatnosti, žalovaná uhradila 1.327,67 eura (splátky splatné za mesiace máj 2016 až január 2017 a časť splátky splatnej 20. februára 2017). List bol doručený žalovanej 25. januára 2017, pričom nebola v omeškaní ani v deň nasledujúci po uplynutí 15 dní od jeho doručenia, t. j. 10. februára 2017, kedy mala byť vyhlásená okamžitá splatnosť úveru. Prvá podmienka pre zosplatenie úveru vyplývajúca z § 53 ods. 9 Občianskeho zákonníka preto nebola splnená. Skutočnosť, že k zosplateniu úveru veriteľ pristúpil, musí spotrebiteľovi oznámiť listinou odlišnou od výzvy na zaplatenie obsahujúcej upozornenie, že veriteľ môže pristúpiť k vyhláseniu mimoriadnej splatnosti úveru. Takéto vyhlásenie úveru za predčasne splatný v spise absentuje. Ku dňu rozhodovania okresného súdu boli splatné všetky splátky istiny úveru, a preto po zohľadnení bezúročnosti a bezpoplatkovosti úveru uložil žalovanej povinnosť uhradiť žalobkyni rozdiel medzi poskytnutou istinou úveru 11.900 eur a doposiaľ vykonanými úhradami vo výške 3.093,61 eura, t. j. sumu 8.806,39 eura. Vo zvyšnej časti uplatnenej istiny (731,59 eura) a v celom rozsahu požadovaných zmluvných úrokov (2.921,19 eura) žalobu ako nedôvodnú zamietol. Nakoľko žalovaná bola v omeškaní so splácaním peňažného dlhu, žalobkyni vznikol nárok aj na úroky z omeškania, ktoré jej okresný súd priznal vo výške špecifikovanej vo výroku I. rozsudku a vo zvyšnej časti požadovaných úrokov z omeškania žalobu zamietol (body 48. a 49. rozsudku).

1.2. O trovách konania súd prvej inštancie rozhodol podľa § 262 ods. 1 a § 255 ods. 1, 2 Civilného sporového poriadku (ďalej ako „CSP“). Vychádzal len zo žalobkyňou vyčíslennej sumy 12.459,17 eura (istina 9.537,98 eura + zmluvné úroky 2.921,19 eura) a nebral do úvahy nevyčíslené úroky z omeškania. Žalobkyňa mala úspech v časti sumy 8.806,39 eura, t. j. 70,68 % z predmetu konania. Vo zvyšnej časti predstavujúcej sumu 3.652,78 eura, t. j. 29,32 % z predmetu konania mala úspech žalovaná. Celkovo tak bola v konaní úspešnejšia žalobkyňa, ktorej vznikol nárok na náhradu trov konania v rozsahu 41,36 % (70,68 - 29,32). O výške náhrady trov konania rozhodne súd prvej inštancie po právoplatnosti rozhodnutia, ktorým sa konanie končí, samostatným uznesením, ktoré vydá súdny úradník (§ 262 ods. 2 CSP).

2. Krajský súd v Bratislave (ďalej aj „odvolací súd“) na odvolanie žalovanej uznesením z 27. septembra 2023 sp. zn. 7CoCsp/25/2023 rozsudok súdu prvej inštancie v napadnutom výroku III. o trovách konania potvrdil (I. výrok) a rozhodol, že žalobkyňa má proti žalovanej nárok na náhradu trov odvolacieho konania v plnom rozsahu (II. výrok).

2.1. Odvolací súd sa v celom rozsahu stotožnil s dôvodmi odvolaním napadnutého výroku III. rozhodnutia okresného súdu (§ 387 ods. 2 CSP) a na doplnenie uviedol, že podstatou odvolania bola argumentácia žalovanej, že súd prvej inštancie rozhodol o trovách konania v rozpore s rozsudkom Súdneho dvora EÚ v spojených veciach C-224/19 a C-259/19 zo 16. 07. 2020 a s rozhodnutím Ústavného súdu SR (ďalej aj „ústavný súd“) sp. zn. I. ÚS 335/2023. K rozhodnutiu Súdneho dvora EÚ vo veciach C-224/19 a C-259/19 odvolací súd uviedol, že išlo o konania iniciované spotrebiteľom o vydanie bezdôvodného obohatenia z dôvodu určenia neplatnosti a nekalosti zmluvnej podmienky

spotrebiteľskej zmluvy. Súdny dvor EÚ konštatoval, že ak sa takejto žalobe podanej spotrebiteľom o neplatnosť nekalej podmienky v celom rozsahu vyhovie, ale len čiastočne sa vyhovie žalobe o vrátenie súm zaplatených na základe tejto podmienky, nemožno uložiť spotrebiteľovi povinnosť znášať trovy v závislosti od súm, ktoré mu boli vrátené. Uvedené je potrebné vykladať tak, že ak na základe zmluvnej podmienky, ktorá bola neskôr súdom vyhlásená za nekalú podľa žaloby podanej spotrebiteľom, spotrebiteľ istú časť plnil a súd zaviazal žalovaného dodávateľa na vrátenie iba časti žalovanej sumy, neznamená to automaticky, že spotrebiteľ bol v spore úspešný len v časti, ale patria mu celé trovy konania, pretože takýto režim by vytváral podstatnú prekážku, ktorá môže odradiť spotrebiteľa od uplatnenia práva na účinné preskúmanie možnej nekalej povahy zmluvnej podmienky priznávanej mu smernicou 93/13. V prejednávanej veci sa žalobkyňa (veriteľ/dodávateľ) domáhala zaplata istiny, zmluvných úrokov a príslušenstva pohľadávky, pričom bola v konaní neúspešná iba pokiaľ ide o zmluvný úrok a časť istiny. Ak sa žalobkyňa domáhala aj zaplata istiny, v ktorej bola vo väčšej časti úspešná, záver žalovanej o tom, že bola úspešná v celom rozsahu nemožno považovať za správny. Skutočnosť, že konanie bolo iniciované veriteľom a jeho predmetom je zaplata dlžnej sumy, ktorej súčasťou bola (aj) istina neuhradená žalovanou podľa úverovej zmluvy (žalovaná vyhovujúci výrok I. odvolaním nenapadla), je potrebné zohľadniť pri posúdení pomeru úspechu strán konania.

2.2. Pokiaľ ide o rozhodnutie Ústavného súdu SR sp. zn. I. ÚS 335/2023-18 z 08. 07. 2023 (správne má byť 08. 06. 2023, pozn. dovolacieho súdu), uvedeným rozhodnutím bola ústavná sťažnosť zamietnutá (správne má byť odmietnutá, pozn. dovolacieho súdu). Žalovaná poukazovala na bod 12.1. rozhodnutia, v ktorom sa uvádza, že „ak je spotrebiteľ v spore aspoň čiastočne úspešný, pričom v takom prípade by nemal doplatiť na neúspech vo zvyšnej časti tým, že by mu bola náhrada trov konania krátená podľa podielu jeho úspechu. Zjednodušene povedané, aj v prípade čiastočného úspechu v konaní by mal spotrebiteľ dostať plnú náhradu trov konania...“, avšak bezprostredne ústavný súd konštatuje, že o taký prípad v danom konaní nešlo. Ústavný súd nerozhodoval na základe citovanej argumentácie, ale uvádzal ju iba na okraj s tým, že ju v konaní nemožno aplikovať. Odvolací súd nezistil rozpor medzi napadnutým uznesením a rozhodnutím ústavného súdu sp. zn. I. ÚS 335/2023-18.

2.3. Odvolací súd dodal, že žiadne ustanovenie CSP nevyklučuje uplatnenie zásady úspechu vo veci aj v konaniach, v ktorých je stranou sporu spotrebiteľ. Poukázal na bod 95. rozhodnutia Súdneho dvora EÚ vo veciach C-224/19 a C-259/19, podľa ktorého rozdelenie trov súdneho konania pred vnútroštátnym súdom patrí s výhradou zásad ekvivalencie a efektivity do procesnej autonómie členských štátov. Odvolacia argumentácia žalovanej je založená na častiach ňou citovaných súdnych rozhodnutí, ktoré sú vytrhnuté z kontextu a nemožno ich (bez ďalšieho) aplikovať na prejednanú vec, v ktorej sa žalobkyňa domáhala od žalovanej vrátenia istiny spolu s nesplateným zostatkom príslušenstva (zmluvné úroky) a úrokmi z omeškania na základe úverovej zmluvy. Žalovaná úspešne namietala, že spotrebiteľský úver je bezúročný a bez poplatkov a že nedošlo k účinnému zosplateniu pohľadávky, teda čiastočne úspešne spochybnila žalobkyňou uplatnený nárok v časti o zaplata 3.652,78 eura (v časti úrokov a poplatkov). Súd prvej inštancie preto správne priznal žalovanej úspech v spore v časti predstavujúcej sumu 3.652,78 eura, t. j. 29,32 % zo žalovanej sumy, a to v celej časti zmluvných úrokov (2.921,19 eura) a aj v časti istiny (731,59 eura), v ktorej nebola žalobkyňa úspešná. Vzhľadom na to, že žalobkyňa priznaná suma 8.806,39 eura (úspech žalobkyne) predstavuje 70,68 % a suma 3.652,78 eura (úspech žalovanej) predstavuje 29,32 % zo žalovanej sumy 12.459,17 eura predstavujúcej 100 %, čistý úspech žalobkyne v konaní súd prvej inštancie správne vypočítal v rozsahu 41,36 % [70,69 (správne má byť 70,68 - pozn. dovolacieho súdu) - 29,32]. Na základe uvedeného odvolací súd rozhodnutie súdu prvej inštancie v napadnutom výroku III. o trovách konania podľa § 387 ods. 1 CSP ako vecne správne potvrdil.

2.4. O trovách odvolacieho konania odvolací súd rozhodol podľa § 255 ods. 1 v spojení s § 262 ods. 1 a § 396 ods. 1 CSP tak, že žalobkyňa má proti žalovanej nárok na náhradu trov odvolacieho konania v plnom rozsahu s tým, že o výške náhrady trov konania rozhodne súd prvej inštancie podľa § 262 ods. 2 CSP v lehote do 60 dní po právoplatnosti rozhodnutia, ktorým sa konanie končí, samostatným uznesením, ktoré vydá súdny úradník.

3. Okresný súd Malacky uznesením zo 04. januára 2024 č. k. 6Csp/5/2020-313, vydaným vyšším súdnym úradníkom, rozhodol, že žalovaná je povinná zaplatiť žalobkyňi náhradu trov konania v sume 795,51 eura k rukám právneho zástupcu žalobkyne, do troch dní od právoplatnosti tohto uznesenia. Okresný súd Malacky uznesením z 20. júna 2025 č. k. 6Csp/5/2020-355 návrh žalovanej na prerušenie

konania o sťažnosti zamietol a sťažnosť žalovanej proti uzneseniu o výške trov konania zamietol.

4. Proti uvedenému uzneseniu odvolacieho súdu podala dovolanie žalovaná (ďalej aj „dovolatelka“) tvrdiac dovolacie dôvody v zmysle § 421 ods. 1 písm. a) a § 420 písm. f) CSP. Navrhla, aby dovolací súd napadnuté rozhodnutie odvolacieho súdu zrušil a vec mu vrátil na ďalšie konanie. Zároveň si uplatnila nárok na náhradu trov dovolacieho konania v rozsahu 100 %. Namietala, že odvolací súd sa nevysporiadal s jej odvolacou námietkou, že žalobkyňa bola v (nemalej) časti úspešná len v dôsledku plynutia času. Jeho rozhodnutie je preto nepreskúmateľné a zmätočné. Súd na vec vôbec neaplikoval § 257 CSP, čím porušil právo dovolateľky na spravodlivý proces. Trovy konania mal priznať žalovanej, ktorá bola úspešná v celom rozsahu - úver nebol platne zosplatnený a bol bezúročný a bez poplatku. Tvrdila, že je v rozpore s judikatúrou Súdneho dvora EÚ a článkom 38 Charty základných práv EÚ, aby v takejto procesnej situácii trovy konania dodávateľa znášal spotrebiteľ (vrátane znášania svojich vlastných trov konania). Porušenie práva na spravodlivý proces videla aj v tom, že súd sa odkláňa od judikatúry najvyšších súdnych autorít, konkrétne od rozhodnutia ústavného súdu sp. zn. I. ÚS 335/2023, a to bez dôkladného a presvedčivého odôvodnenia tohto odklonu. Skutočnosť, že ústavná sťažnosť bola odmietnutá nemení nič na tom, že ústavný súd vyjadril určitý právny názor, ktorý by mal byť pre všeobecné súdy záväzný minimálne v kontexte požiadavky na právnu istotu a požiadavky na dôkladné a presvedčivé odôvodnenie odklonu od rozhodnutia. Nemôžu obstať názory odvolacieho súdu, že judikatúra Súdneho dvora EÚ riešila iba otázku spotrebiteľa ako žalobcu v konaní o vydanie bezdôvodného obohatenia spočívajúceho v zaplatených úrokoch a neriešila postavenie spotrebiteľa ako žalovaného, pretože je právne bezvýznamné, či spotrebiteľ požaduje zaplatenie bezdôvodného obohatenia alebo či zaplatenie pohľadávky uplatňuje veriteľ a spotrebiteľ sa v konaní bráni, že veriteľ nemá na požadované platby nárok. Odôvodnenie uznesenia odvolacieho súdu označila za nelogické, nepresvedčivé a zmätočné. Pri rozhodovaní odvolací súd nevzal na zreteľ článok 23 smernice 2008/48 ani judikatúru Súdneho dvora EÚ a nepokúsil sa o eurokonformný výklad, čím porušil právo dovolateľky na spravodlivý proces. Nebral do úvahy skutočnosť, že žaloba bola v časti zamietnutá pre hrubé porušenie povinnosti veriteľa konať s odbornou starostlivosťou, ktorá má v zmysle smernice 2008/48 podstatný význam. Bolo povinnosťou odvolacieho súdu predložiť Súdnemu dvoru EÚ prejudiciálne otázky: 1. či v danej procesnej situácii priznanie čiastočného nároku na náhradu trov konania veriteľovi a čiastočného nároku na náhradu trov konania spotrebiteľovi je v súlade s čl. 23 smernice 2008/48 a zásadou efektivity, 2. či v danej procesnej situácii nepriznanie nároku na náhradu trov konania veriteľovi a priznanie plnej náhrady trov konania žalovanému spotrebiteľovi je v súlade s čl. 23 smernice 2008/48 a zásadou efektivity a 3. či sa má v danej procesnej situácii zásada efektivity vykladať tak, že bráni režimu, ktorý umožňuje, aby časť trov konania znášal spotrebiteľ. Nepoložením týchto prejudiciálnych otázok porušil súd právo dovolateľky na spravodlivý proces. V prípade, ak dovolací súd nezruší rozhodnutie odvolacieho súdu, navrhla ich predloženie Súdnemu dvoru EÚ dovolacím súdom.

5. Žalobkyňa sa vo vyjadrení k dovolaniu nestotožnila s tvrdeniami žalovanej o neaplikovaní § 257 CSP, nakoľko sudcovské moderačné právo je možné využiť len v prípadoch osobitného zreteľa. Ak by žalovaná riadne plnila svoje povinnosti vyplývajúce zo zmluvy o spotrebiteľskom úvere, žalobkyňa by nemusela vyhlásiť mimoriadnu splatnosť úveru. Súhlasila so záverom odvolacieho súdu, že rozhodnutia označené žalovanou sa na predmetné konanie nevzťahujú, pretože riešia situáciu, kedy spotrebiteľ v súdnom konaní uplatňuje neprijateľnosť zmluvných podmienok v spotrebiteľskej zmluve voči dodávateľovi. Spotrebiteľ má v konaní úspech, ak súd vyhlási, že časť namietaných zmluvných podmienok je neprijateľná. V danom konaní si žalobkyňa uplatňuje nárok na zaplatenie dlžnej sumy vyplývajúcej z poskytnutého úveru, kedy zo strany žalovanej došlo k porušeniu zmluvných podmienok, t. j. ide o diametrálne odlišnú situáciu ako je situácia riešená v rozhodnutiach Súdneho dvora EÚ a Ústavného súdu SR. Za vedené súdne konanie zodpovedá žalovaná, ktorá neplnila dohodnuté splátky riadne a včas, a preto žalobkyňa využila právo uplatňovať si splatný nárok súdnou cestou. Podľa názoru žalobkyne sa odvolací súd neodklonil od ustálenej rozhodovacej praxe súdov a jeho rozhodnutie je dostatočne odôvodnené a zrozumiteľné. Taktiež mala za to, že nie je dôvod na predkladanie prejudiciálnych otázok Súdnemu dvoru EÚ. Navrhla, aby dovolací súd dovolanie odmietol a priznal žalobkyni nárok na náhradu trov dovolacieho konania.

6. Najvyšší soud Slovenskej republiky (ďalej len „najvyšší súd“ alebo „dovolačný súd“) ako súd dovolací (§ 35 CSP) po zistení, že dovolanie podala v stanovenej lehote (§ 427 ods. 1 CSP) strana zastúpená v súlade so zákonom (§ 429 ods. 1 CSP), v ktorej neprospech bolo rozhodnutie vydané (§ 424 CSP), bez nariadenia pojednávania (§ 443 CSP) dospel k záveru, že dovolanie je nielen prípustné, ale aj dôvodné.

7. Dovolaateľka vyvodzovala prípustnosť dovolania z § 421 ods. 1 písm. a), podľa ktorého je dovolanie prípustné proti rozhodnutiu odvolacieho súdu, ktorým sa potvrdilo alebo zmenilo rozhodnutie súdu prvej inštancie, ak rozhodnutie odvolacieho súdu záviselo od vyriešenia právnej otázky, pri ktorej riešení sa odvolací súd odklonil od ustálenej rozhodovacej praxe odvolacieho súdu.

7.1. Podľa § 421 ods. 2 CSP dovolanie v prípadoch uvedených v odseku 1 nie je prípustné, ak odvolací súd rozhodol o odvolaní proti uzneseniu podľa § 357 písm. a) až n).

7.2. Podľa § 357 písm. m) CSP odvolanie je prípustné proti uzneseniu súdu prvej inštancie o nároku na náhradu trov konania

7.3. Základným znakom všetkých rozhodnutí odvolacieho súdu, proti ktorým je dovolanie prípustné podľa § 421 ods. 1 CSP je to, že ide o rozhodnutie, ktorým sa potvrdilo alebo zmenilo rozhodnutie súdu prvej inštancie, pričom toto rozhodnutie záviselo od vyriešenia právnej otázky bližšie definovanej pod písmenom a) až c) § 421 ods. 1 CSP; zároveň však nesmie ísť o rozhodnutie, ktorým odvolací súd rozhodol o odvolaní proti uzneseniu uvedenému v § 357 písm. a) až n) CSP tak, ako to stanovuje § 421 ods. 2 CSP. Z uvedeného vyplýva, že prípustnosť dovolania proti rozhodnutiu odvolacieho súdu o trovách konania, ktorú dovoľaateľka vyvodzuje z § 421 ods. 1 písm. a) CSP, je vylúčená ustanovením § 421 ods. 2 CSP v spojení s § 357 písm. m) CSP (obdobne napr. 6Cdo/104/2022, 9Cdo/150/2022, 7Cdo/48/2023, 9CdoPr/12/2023).

8. Dovolaateľka vyvodzovala prípustnosť dovolania aj z § 420 písm. f) CSP, podľa ktorého je dovolanie prípustné proti každému rozhodnutiu odvolacieho súdu vo veci samej alebo ktorým sa konanie končí, ak súd nesprávnym procesným postupom znemožnil strane, aby uskutočňovala jej patriace procesné práva v takej miere, že došlo k porušeniu práva na spravodlivý proces.

8.1. Základným znakom všetkých rozhodnutí odvolacieho súdu, proti ktorým je dovolanie podľa § 420 CSP prípustné je to, že ide buď o rozhodnutie vo veci samej alebo o rozhodnutie, ktorým sa konanie končí. Ak je dovolaním napadnuté rozhodnutie odvolacieho súdu, ktoré nie je rozhodnutím vo veci samej, ani rozhodnutím, ktorým sa konanie končí, je z hľadiska prípustnosti dovolania v zmysle § 420 písm. a) až f) CSP irelevantné, či k dovoľaateľom namietanej procesnej vade došlo alebo nedošlo.

8.2. Prípustnosť dovolania proti rozhodnutiu odvolacieho súdu o náhrade trov konania pre existenciu vady v zmysle § 420 písm. f) CSP konštatoval dovoľačný súd vo viacerých svojich rozhodnutiach (napr. 8Cdo/266/2019, 8Cdo/111/2019, 4Cdo/70/2020, 2Cdo/89/2020, 4Cdo/155/2020, 9Cdo/68/202, 5Cdo/158/2023, 9Cdo/71/2023 a iné), a preto ďalej skúmal dôvodnosť dovolania podaného v zmysle tohto ustanovenia.

9. Podstatou práva na spravodlivý súdny proces je možnosť fyzických a právnických osôb domáhať sa svojich práv na nestrannom súde a v konaní pred ním využívať všetky právne inštitúty a záruky poskytované právnym poriadkom; integrálnou súčasťou tohto práva je právo na relevantné, zákonu zodpovedajúce súdne konanie. Pod porušením práva na spravodlivý proces v zmysle § 420 písm. f) CSP treba rozumieť nesprávny procesný postup súdu spočívajúci predovšetkým v zjavnom porušení kogentných procesných ustanovení, ktoré sa vymyká nielen zo zákonného, ale aj z ústavnoprávneho rámca a ktoré (porušenie) zároveň znamená aj porušenie ústavou zaručených procesných práv spojených so súdnou ochranou. Ide napr. o právo na verejné prejednanie veci za prítomnosti strany sporu, právo vyjadriť sa ku všetkým vykonávaným dôkazom, právo na riadne odôvodnenie rozhodnutia, na predvídateľnosť rozhodnutia, na zachovanie rovnosti strán v konaní, na relevantné konanie súdu spojené so zákazom svojvoľného postupu a na rozhodnutie o riadne uplatnenom nároku spojené so zákazom denegatio iustitiae (odmietnutia spravodlivosti).

10. Z obsahu dovolania (§ 124 ods. 1 CSP) vyplýva, že dovoľaateľkou namietaná vada zmätočnosti konania v zmysle § 420 písm. f) CSP mala spočívať v nepreskúmateľnosti a zmätočnosti rozhodnutia odvolacieho súdu o náhrade trov konania a v nepredložení prejudiciálnych otázok Súdnemu dvoru EÚ

odvolacím súdom.

11. Podľa § 162 ods. 1 písm. c) CSP súd konanie preruší, ak podal návrh na začatie prejudiciálneho konania pred Súdnym dvorom Európskej únie podľa medzinárodnej zmluvy, ktorou je Slovenská republika viazaná; uznesenie o návrhu na začatie prejudiciálneho konania súd bezodkladne doručí ministerstvu spravodlivosti. V nadväznosti na § 193 CSP ustanovenie § 162 ods. 1 písm. c) CSP upravuje obligatórne prerušenie konania. Ide o prípad, keď súd podal návrh na začatie prejudiciálneho konania pred Súdnym dvorom Európskej únie (týkajúci sa výkladu normy práva Európskej únie, ak to považuje za potrebné na rozhodnutie sporu, o ktorom koná, prípadne ak má pochybnosti o platnosti aktu inštitúcie, orgánu, úradu alebo agentúry Európskej únie). V zmysle nálezu ústavného súdu z 28. júla 2022 sp. zn. III. ÚS 251/2022 je súd oslobodený od povinnosti predložiť prejudiciálnu otázku Súdnemu dvoru Európskej únie len v troch situáciách - ak položená otázka nie je relevantná, ak predmetné ustanovenie práva Únie už bolo predmetom výkladu zo strany Súdneho dvora (*acte éclairé*) a ak správny výklad práva Únie sa javí byť taký jasný, že neponecháva miesto pre žiadne primerané pochybnosti (*acte clair*). V posudzovanom spore je zrejmé, že odvolací súd v rámci preskúmavania rozhodnutia súdu prvej inštalácie o trovách konania nepovažoval za potrebné obrátiť sa na Súdny dvor EÚ s prejudiciálnou otázkou, resp. prejudiciálnymi otázkami (keďže takýto procesný postup nezvolil) a rozhodol vo veci. Dovolací súd v tomto procesnom postupe odvolacieho súdu nevidí porušenie práva žalovanej na spravodlivý proces. Navyše, žalovaná v odvolaní proti rozsudku okresného súdu predloženie prejudiciálnej otázky, resp. prejudiciálnych otázok Súdnemu dvoru EÚ ani nenavrhol.

12. Princípu práva na spravodlivý proces zodpovedá právo strany sporu, resp. účastníka konania na určitú kvalitu súdneho rozhodnutia a povinnosť súdu svoje rozhodnutie riadne odôvodniť. Súd sa teda musí zaoberať účinne námietkami, argumentmi a dôkaznými návrhmi strán (avšak) s výhradou, že majú význam pre rozhodnutie (I. ÚS 46/05). Z uvedeného potom vyplýva, že k porušeniu práva na spravodlivý proces v zmysle § 420 písm. f) CSP môže dôjsť aj nepreskúmateľnosťou napadnutého rozhodnutia (porov. I. ÚS 105/06, III. ÚS 330/2013, III. ÚS 47/2019, IV. ÚS 372/2020, 1Cdo/213/2019, 2Cdo/190/2019, 3Cdo/168/2018, 4Cdo/3/2019, 5Cdo/57/2019, 6Cdo/33/2020, 7Cdo/308/2019, 8Cdo/152/2018).

13. Podľa § 387 ods. 3 veta druhá CSP odvolací súd sa musí v odôvodnení vysporiadať s podstatnými tvrdeniami uvedenými v odvolaní.

14. Dovolací súd uvádza, že aj v konaní na odvolacom súde treba dôsledne trvať na požiadavke úplnosti, výstižnosti a presvedčivosti odôvodnenia rozhodnutia odvolacieho súdu. Súčasťou obsahu práva na spravodlivé súdne konanie je právo strany sporu na také odôvodnenie súdneho rozhodnutia, ktoré jasne a zrozumiteľne odpovie na všetky právne a skutkovo relevantné otázky súvisiace s predmetom súdnej ochrany prednesené na súde prvej inštalácie i v podanom odvolaní (§ 387 ods. 3 CSP). Dodržiavanie povinnosti odôvodniť rozhodnutie má zaručiť transparentnosť a kontrolovateľnosť rozhodnutí súdov, a tak vylúčiť svojvôľu v tomto procese. V právnom štáte by nemali vzniknúť pochybnosti, či sa súd s určitou, druhou stranou výslovne prezentovanou otázkou zaoberal, či nie; odpoveď by mala byť zrejماً z odôvodnenia súdneho rozhodnutia. Rovnako podľa judikatury Európskeho súdu pre ľudské práva platí, že judikatura síce nevyžaduje, aby na každý argument strany, aj na taký, ktorý je pre rozhodnutie bezvýznamný, bola daná odpoveď v odôvodnení rozhodnutia; ak však ide o argument, ktorý je pre rozhodnutie rozhodujúci, vyžaduje sa špecifická odpoveď práve na tento argument (Ruiz Torija proti Španielsku z 09. decembra 1994, séria A, č. 303 - A, s. 12, § 29, Hiro Balani proti Španielsku z 09. decembra 1994, séria A, č. 303 - B, Georgiadis proti Grécku z 29. mája 1997, Higgins proti Francúzsku z 19. februára 1998).

15. V posudzovanom spore dovolací súd dospel k záveru, že rozhodnutie odvolacieho súdu nespĺňa náležitosti riadneho odôvodnenia rozhodnutia (§ 393 ods. 2 v spojení s § 220 ods. 2 CSP), a preto ho treba považovať za nepreskúmateľné.

16. Súd prvej inštalácie rozsudkom zo 16. júna 2023 č. k. 6Csp/5/2020-192 uložil žalovanej povinnosť

zaplatiť žalobkyni 8.806,39 eura spolu s úrokmi z omeškania špecifikovanými vo výroku I. rozsudku, to všetko do 3 dní od právoplatnosti tohto rozsudku (I. výrok), vo zvyšnej časti žalobu zamietol (II. výrok) a žalobkyni priznal voči žalovanej nárok na náhradu trov konania v rozsahu 41,36 % (III. výrok). Proti III. výroku rozsudku súdu prvej inštancie o trovách konania podala žalovaná odvolanie, t. j., rozhodnutie vo veci samej nerozporovala. Žalovaná v odvolaní v podstate namietala, že výrok III. rozsudku okresného súdu je v zjavnom rozpore s rozsudkom Súdneho dvora EÚ v spojených veciach C-224/19 a C-259/19 zo 16. júla 2020 a rozhodnutím ústavného súdu vo veci I. ÚS 335/2023, že spotrebiteľ bol v konaní vo výsledku úspešný v nemalej časti, resp. aj v celom rozsahu (spotrebiteľ úspešne napádal neplatné zosplatnenie spotrebiteľského úveru, ako aj nárok žalobkyne na úroky a poplatky), pričom v (nemalej) časti bola žalobkyňa úspešná len v dôsledku plynutia času (mnohé splátky sa stali splatné iba v dôsledku plynutia času, čo nie je možné hodnotiť ako úspech žalobkyne, nakoľko táto na plynutie času, v ktorom rozhodoval súd, nemala žiaden vplyv) a že vo svetle § 257 CSP a § 255 ods. 1 CSP mal súd priznať nárok na plnú náhradu trov konania spotrebiteľovi.

17. Odvolací súd dovolaním napadnutým uznesením rozsudok súdu prvej inštancie v napadnutom výroku III. o trovách konania potvrdil ako vecne správny a rozhodol, že žalobkyňa má proti žalovanej nárok na náhradu trov odvolacieho konania v plnom rozsahu. Na odôvodnenie rozhodnutia uviedol, že žalobkyňa sa žalobou domáhala od žalovanej zaplata sumy 12.459,17 eura pozostávajúcej z istiny 9.537,98 eura a nesplateného príslušenstva 2.921,19 eura spolu s úrokmi z omeškania. Žalobkyňa mala v konaní úspech v časti predstavujúcej sumu 8.806,39 eura a vo zvyšnej časti, ktorá bola zamietnutá, mala úspech žalovaná; táto časť predstavovala sumu 3.652,78 eura. Odvolací súd v bode 13. uznesenia poukázal na námietku žalovanej, že súd prvej inštancie rozhodol o trovách konania v rozpore s rozsudkom Súdneho dvora EÚ v spojených veciach C-224/19 a C-259/19 a s rozhodnutím ústavného súdu SR sp. zn. I. ÚS 335/2023. S touto námietkou sa odvolací súd nestotožnil a v bodoch 14. až 19. podrobne a logicky vysvetlil dôvody, prečo nie je možné uvedené rozhodnutia v súdnej veci aplikovať. Z tohto dôvodu nie je opodstatnená ani námietka dovolateľky, že odvolací súd sa odkláňa od judikatúry najvyšších súdnych autorít bez dôkladného a presvedčivého odôvodnenia tohto odklonu.

18. Na tomto mieste je však potrebné uviesť, že aj napriek zákonnej povinnosti stanovenej vo vyššie citovanom § 387 ods. 3 CSP sa odvolací súd v odôvodnení svojho rozhodnutia opomenul vysporiadať s ďalšími podstatnými tvrdeniami žalovanej uvedenými v odvolaní, t. j. nerefletoval na argumentáciu žalovanej o tom, že žalobkyňa bola v (nemalej) časti úspešná len v dôsledku plynutia času a nevyjadril sa ani k prípadnej aplikácii § 257 CSP, resp. neuviedol, či sa zaoberal ne/existenciou dôvodu pre využitie moderačného práva podľa § 257 CSP. K týmto odvolacím námietkam žalovanej neuviedol žiadnu špecifickú odpoveď, a to aj napriek tomu, že ich sám zrekapituloval vo svojom rozhodnutí (bod 3. uznesenia odvolacieho súdu).

19. Dovolanie žalovanej je za takejto situácie dôvodné, pretože v ňom opodstatnene namietala, že odvolací súd jej nesprávnym procesným postupom znemožnil, aby ako strana uskutočňovala jej patriace procesné práva v miere porušujúcej právo na spravodlivý proces. Z dôvodu, že konanie bolo zaťažené vadou podľa § 420 písm. f) CSP, musel dovolací súd rozhodnutie odvolacieho súdu zrušiť (§ 449 ods. 1 CSP) a vec mu vrátiť na ďalšie konanie (§ 450 CSP). Odvolací súd bude v ďalšom konaní vo vzťahu k odvolacím námietkam postupovať tak, aby jeho rozhodnutie naplnilo všetky atribúty riadne odôvodneného rozhodnutia.

20. Vzhľadom k tomu, že dovolací súd zrušil uznesenie odvolacieho súdu, bolo potrebné zrušiť aj súvisiace uznesenia súdu prvej inštancie o výške trov konania a zamietnutí sťažnosti (bod 3. tohto uznesenia). Dovolací súd je totiž podľa § 439 písm. a) CSP viazaný rozsahom dovolania okrem prípadov, ak od rozhodnutia o napadnutom výroku závisí výrok, ktorý dovolaním nebol dotknutý. Výrokom závislým od rozhodnutia o napadnutom výroku je taký výrok, ktorého obsah je viazaný na iný výrok s tým, že sám osebe neobstojí, pokiaľ by tento iný výrok odpadol alebo bol zmenený. O samotnej výške náhrady trov konania strán sporu bude preto v posudzovanej veci znova rozhodnuté v ďalšom konaní, a to po právoplatnosti rozhodnutia, ktorým sa konanie končí (§ 262 ods. 2 CSP).

21. Nakoľko dovolací súd pristúpil k zrušeniu dovolaní napadnutého rozhodnutia odvolacieho súdu v celom rozsahu, nerozhodoval osobitne o návrhu dovolateľky, aby dovolací súd predložil prejudiciálne otázky (bod 4. tohto uznesenia) Súdnemu dvoru EÚ.

22. Ak dovolací súd zruší rozhodnutie a ak vráti vec odvolaciemu súdu alebo súdu prvej inštancie na ďalšie konanie, rozhodne tento súd o trovách pôvodného konania a o trovách dovolacieho konania (§ 453 ods. 3 CSP). Ak bolo rozhodnutie zrušené a ak bola vec vrátená na ďalšie konanie a nové rozhodnutie, súd prvej inštancie a odvolací súd sú viazaní právnym názorom dovolacieho súdu (§ 455 CSP).

23. Toto rozhodnutie prijal senát najvyššieho súdu pomerom hlasov 3 : 0.

Poučenie:

Proti tomuto uzneseniu nie je prípustný opravný prostriedok.